

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 5 mars 1918 kl. $\frac{1}{2}$ 1 f. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd åt avlidne linjearbetaren vid telegrafverket E. G. Lindgrens barn.

I en den 12 februari 1918 till riksdagen avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition, nr 84, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att linjearbetaren vid telegrafverket *Erik Gustaf Lindgrens* barn *Elsa Maria Birgitta, Ester Viola Margareta* och *Rut Ines Anna Wilhelmina* må av telegrafverkets medel åtnjuta årliga understöd av 75 kronor vartdera, att utgå från och med ingången av år 1918 till och med det kvartal, varunder respektive understödstagare uppnått 18 års ålder.

Åberopade statsrådsprotokollet är av följande lydelse:

»I en till Kungl. Maj:t ställd, den 31 oktober 1917 till civildepartementet ingiven skrift har telefonarbetaren Erik Gustaf Lindgrens änka Maria Kristina Lindgren, född Larsson, anhållit, att, utan hinder av gällande pensionsbestämmelser för vid telegrafverket anställd personal, pension måtte på grund av hennes avlidne mans tjänst vid telegrafverket beviljas henne och hennes barn.

Av ansökningshandlingarna i ärendet inhämtas, att Erik Gustaf Lindgren, född den 12 december 1877, varit på extra stat anställd i telegrafverkets tjänst såsom linjearbetare från och med den 3 oktober 1901 till den 17 januari 1914, att hans senast åtnjutna avlöning uppgått till 5 kronor om dagen samt att han för sin tjänstgöring erhållit synnerligen goda vitsord. Vid sin död den 25 januari 1914 efterlämnade Lindgren förenämnda änka, född den 11 augusti 1879, samt döttrarna Elsa Maria Birgitta, född den 8 december 1905, Ester Viola Margareta, född den 13 december 1908, och Rut Ines Anna Wilhelmina, född den 6 juni 1911.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 8 saml. 22 häft. (Nr 26—27.)

Enligt intyg av fattigvårdsdirektören i Göteborg är änkan Lindgren i fattiga omständigheter och urståndsatt att försörja sig och sina barn utan understöd från fattigvården i nämnda stad.

Telegrafstyrelsen.

Efter remiss har telegrafstyrelsen den 14 december 1917 avgivit utlåtande i ärendet och därvid anfört följande:

»Telegrafstyrelsen, som kan vitsorda riktigheten av de i ansökningshandlingarna angivna faktiska uppgifterna och härutöver inhämtat, att linjearbetaren Lindgrens död icke förorsakats av olycksfall i arbete, tillåter sig framhålla, att Kungl. Maj:t endast i ett par undantagsfall beviljat årligt understöd åt änka efter i telegrafverkets tjänst anställd arbetare eller arbetsledare, som avlidit, utan att olycksfall i arbetet förelegat. Så har Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande beviljat dylikt understöd genom beslut den 29 juni 1912 åt arbetsledaren Anton Edvard Jönssons änka och genom beslut den 20 juni 1913 åt kontraktsanställda reparatören Henrik Bergstedts änka. I dessa båda fall, där omständigheterna i övrigt voro synnerligen ömmande, hade emellertid understödstagarna uppnått så hög ålder — änkan Jönsson 85 år och änkan Bergstedt, tillika ständigt sängliggande, 83 år — att de voro fullständigt oförmögna att genom arbete förvärva sitt uppehälle.

Änkan Lindgren däremot, som endast är 38 år, måste, då annat förhållande icke upplysts, anses såsom fullt arbetsfö, vadan beträffande nu förevarande i och för sig behjärtansvärda ansökan sådana särskilda omständigheter, som i ovan angivna fall torde föranlett beviljande av understöd, icke synas telegrafstyrelsen föreligga.»

På grund av vad sålunda anförts har telegrafstyrelsen funnit sig icke kunna tillstyrka den gjorda ansöknigen.

Statskontoret.

Statskontoret har i infortrat utlåtande den 5 januari 1918 yttrat följande:

»I likhet med telegrafstyrelsen anser statskontoret, att skäl icke föreligga till beredande av någon pension av statsmedel åt änkan Lindgren, som är 38 år gammal och, såvitt handlingarna giva vid handen, fullt arbetsduglig. Emellertid framgår det av handlingarna, att hon icke förmått att utan hjälp av allmänna fattigvården försörja sig och de tre minderåriga döttrarna, och synes det antagligt, att någon ändring härutinnan icke är att påräkna, så länge hennes tid är upptagen av omsorger för och tillsyn av de små barnen. På grund härav och då arbetaren Lindgren avlidit under anställning i telegrafverkets tjänst och hans däri nedlagda arbete blivit väl vitsordat, synes det statskontoret kunna ifrågasättas, huruvida icke understöd av statsmedel billigtvis borde beredas hans efterlevande familj i form av uppfostringsbidrag åt de minderåriga döttrarna till belopp av förslagsvis 75 kronor för en och var av dem att från och med ingången av år 1918 åtnjutas intill uppnådd ålder av 18 år. I sådant fall lärer framställning i ärendet böra föreläggas riksdagen; och därest sådana understöd icke anses böra anvisas att utgå av telegrafverkets medel, torde desamma böra föreslås att utgå från allmänna indragningsstaten.»

Av en jämförelse mellan nu föreliggande ärende och de två av telegrafstyrelsen antydda fall, i vilka Kungl. Maj:t, efter riksdagens hörande, åren 1912 och 1913 beviljat understöd åt änkor efter arbetare vid telegrafverket, framgår, att i samtliga fall de ifrågavarande arbetarna vid sitt frånfälle varit anställda på extra stat samt att i följd härav deras efterlevande icke blivit berättigade till pension. I de två tidigare fallen voro emellertid de avlidna arbetarnas änkor av mycket hög ålder samt fullständigt oförmögna att förskaffa sig sitt uppehälle. Beträffande änkan Lindgren förefinnes, såvitt handlingarna utvisa, icke anledning antaga annat än att hon, som uppnått en ålder av endast 38 år, är arbetsför, i följd varav hon torde kunna anses vara i stånd att nödtorftigt försörja sig själv. Det lär med hänsyn härtill icke böra ifrågasättas, att understöd av statsmedel beviljas för bidrag till änkan Lindgrens eget uppehälle.

Departements-
chefen.

Däremot finner jag i likhet med statskontoret skäligt, att understöd lämnas till uppfostringsbidrag åt Lindgrens tre minderåriga barn. Härför tala i främsta rummet de ömmande omständigheter, vari Lindgrens efterlämnade familj befinner sig. Ehuru ej uppförd på ordinarie stat, har Lindgren dock, enligt vad jag inhämtat, haft samma sysselsättning som hos telegrafverket anställda ordinarie reparatörer, och har han för sin tjänstgöring erhållit synnerligen goda vitsord.

Med avseende på storleken av ifrågavarande årliga understöd må erinras, att, därest Lindgren varit såsom reparatör uppförd på ordinarie stat, till ett vart av hans efterlevande barn skolat, enligt gällande pensionsbestämmelser, såsom årligt understöd utgå s. k. pupilltillägg till belopp av 97 kronor 60 öre. I betraktande härav synas av statskontoret föreslagna understöd vara beräknade till skäliga belopp.

Understödsbeloppen torde, i likhet med vad i förenämnda likartade fall ägt rum, böra utgå av telegrafverkets medel.»

I likhet med departementschefen anser utskottet skäl icke föreligga för beredande åt änkan Lindgren av något understöd av statsmedel såsom bidrag till hennes uppehälle. Vad däremot angår hennes tre minderåriga barn, synes det vara med billighet överensstämmande, att staten lämnar något bidrag till deras uppfostran. Enligt vad departementschefen erinrar, skulle, därest Lindgren, vilken haft samma anställning som hos telegrafverket anställda ordinarie reparatörer, såsom sådan tjänsteman varit uppförd på ordinarie stat, enligt gällande pensionsbestämmelser till vart och ett av barnen hava utgått såsom understöd s. k. pupilltillägg till belopp av 97 kronor 60 öre. Berörda belopp,

Utskottet.

vederbörligen avrundat uppåt, har utskottet för sin del ansett i förevarande fall vara skäligt.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må medgiva, att vart och ett av linjearbetaren vid telegrafverket Erik Gustaf Lindgrens barn Elsa Maria Birgitta, Ester Viola Margareta och Rut Ines Anna Wilhelmina må av telegrafverkets medel åtnjuta årliga understöd av etthundra kronor, att utgå från och med ingången av år 1918 till och med det kvartal, varunder respektive understödstagare uppnått 18 års ålder.

Stockholm den 5 mars 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:
av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Hallin, Ekman*, friherre *Langenskiöld, Nilsson, Wickman, Roos* och *Jönsson* samt
av andra kammaren: herrar *Berg* i Munkfors, *Borg, Sommelius, Bogren, Edbom, Jonsson* i Gumboda, *Bäcklund* och *Olsson* i Berg.
